

LAKODALMAS ÉGYEEL NAPLÓ

Matica Srpska

t. p. a.

NOVI SAD

XXIII. évfolyam

Subotica, csütörtök 1922. június 8.

155. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90 — dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra-utca 1 (Kisbányapalota)

Lakodalmás köszöntő

Abban az örömmámorban, amelyik kiugrasztja a szíveket és lampionokat, amelyik rikoltó szavakkal és rakétákkal hasítja föl a levegőbe közönyét, hadd hangozzék föl a magyarság tisztaszavú és becsületesszándékú jókívántsága:

— Urunk Királyunk, ki fiatal vagy és dölceg, egy büszke ország büszké uralkodója, adja meg nekéd a sors azt az emberi boldogságot, ami kijár mindenkinek, kinek szíve tisztaság kinek szándéka büntetlen!

Dördüljenek el a mozsárágyuk, hajoljon meg a hódoló zászlók erdeje, trónod bíbor kárpitját röjják össze alattvalói szíveiből, ragyogjon a fény és vakítsa a gazdagság, az ünneplőbe öltözött ország ünnep szíveit dívözöljön, virággal, dallal, szavakba kicsorduló ujjongással, megelájtuk a vért mögött a lust, nem a koronát nézzük, de a főt, amelyik tartja, nem a jogait, amin elütközik az isten napja, de a kart, amelyik tartja. Most, ebeben az örök emberi megindultságban, ahol összetalálkozik a szépség és fiatalág, az erő és hatalom, a szívek vonzódása és a diplomácia mesterkedése, lássuk meg egy pillantásra azokat az embereket, akiknek kegyes sorsuk a milliók urának szerepét osztotta ki.

Szemünk emberi dokumentumokat keres a szívrünk a bőség és boldogság örömeinek kincseit szórja a királyi pár útjára. Mert jól tudjuk, nincs boldog ország boldog király nélkül. Ha a királyt gondolkodik, agyogda mak nyugtalanság, álmatlan népek éjszakai is. H megrebben a királyi tekintet, megdöbben a nép. A királyi sóhajára népe átvölös joggal válszal. Mint ahogy a kavics gleccserré irtározatul, úgy növekszik meg, olyan borzalmasan súlyosodik viharra a futó felhő, gyászra az árnyék és rémületté a döbbenet, míg a királyi magasságból a tömegek életbe lejár.

A királyok tetteit a koldusok érényével mérik. A jog exterritorialitási ad, de a morál normái még szigorubbán kötelezik. S nekünk, kiknek sorsa ezt az országot jelölte ki hazánknak, egyetlen igazi erősségünk, egyetlen vihartóló bizodalunk van: a király. Soha törvénytelenység gyanúja, soha jogtalanság vádja, soha erőszakoskodás zokszava nem férközhettek hozzá közel. Egyetlen szava, egyetlen gesztusa nem árulta el soha, hogy gondolata le tud szállni a meg nem értés sötétjébe, a lármietlen gyűlölet ódés avilágába: valóban királyi péda, felséges buzdítás, isten kegyelméből való bizonyág mindenki számára, aki itt hatalommal élhet és jogot gyakorolhat.

„A föld legyen azé, aki műveli” — mondta Késérü emigrációjában, mikor egy talpalattnyi föld nem volt az övé s ezzel bizonytságot tett amellett, hogy korunk legnagyobb társadalmi problémáját nemcsak fölmeríti,

de annak korszerű és a történelemben új kort nyitó megoldását akarja is. Igazságot! — mondotta tőnbeszédjében s ezzel megadta a normát az államhatalom minden kezelőjének, hogy milyen legmagasabb szempont szerint kell megszabni a polgároknak az államhoz fűződő kötelezettségit, — nem 5 rá vet árnyékat, ha nem tud mindenki fölmelkedni az 5 gondolkodásának szintjéig.

A magyar nép királyhu. Ezt a hűségét marával hozta az új hatalom közé, mint államalkotó képes-

ségének egyik szilárd alapját. Nincs semmi se könnyebb, mint ezt a dinamizmus hűségét szeretettel melegeíteni, csak ne álljon senki a nép és királyra közé s ennek a két királyi kinyilatkoztatásnak tetté válsát ne akadályozzák meg alacsony szempontok.

Az öröm ünnepe, a boldogság virágos, lampionos, örömtűzes napján ennek az országnak minden népe királyára tekint. Az összetalálkozó népszemügarak fókuszában glória színeledik ki, ragyogó szimbóluma annak az alattvalói hűségnek, amit a király

a annak a szeretetének, amit legjobbat emberünk iránt érzünk. Az öröm borát, a meglepédes hatását a szív békességét kívánja királyának magyar népe. A pergő dob szavába hadd keveredjen be a magyar szívek dobbanása s a lelkes szívök közét egy hangos és tiszta éljen!

Legyen boldog király a boldog népnek! Legyen boldog népe a boldog királynak! A magyar nép alattvalói hódolattal legszebb nászajándéként szíve hűségét és jókívántságának tisztaságát teszi fe a trón számolyára.

A királyi nász ünnepe

Monstrehangverseny a királyi palota előtt — A király fogadja a küldöttségeket
Kiállítások és ünnepi játékok

Beograd ünnepli a királyi jeggespárt

Beograd mámoros örömmel ünnepli a király esküvőjét. A szűfoltuccákon kipirult arcú, lelkes emberek járnak és várják a királyi ünnepeket újabb fázisait.

1200 ember szereződik

Kedd este 10 órára hirdették Beograd valamennyi delegátjának szereződését a királyi palota előtt. Már fél tízkor nagy néptömeg lepte el a palota előtt az utcákat, azonban a közönség a palota körzetében csak körülbelül kétszáz lépésnyire körbe engedték.

Pont tíz órakor érkezik meg fáklyákkal és lampionokkal a delegátusok ezredszáz énekese. Előli katonazené és egy lovas díszvárad halad. A lampionosok körülveszi a királyi palota előtti térséget, köröpen pedig, a karmesteri emelvéi körül elhelyezkedik az 1200 férfi és női énekese.

A palota első emeleti erkélyein kinyúnak a lámpák és a középső erkélyen megjelenik

Sándor király és Marjóra hercegné, Ferdinánd román király és Mária királyné. A jobboldali erkélyen a királyi család utótagjai, a spanyol infánsnő, Kyráhercegné, a baloldali erkélyen a yorki herceg, a spanyol infáns, Udine hercege, Brahiann és Pastic miniszterelnökök tűnnek fel.

A tömeg nagy óvással fogadja őket. A királyi menyasszony mosolygva, barátságosan intelve fogadja az ünneplést. Az óvások erre még jobban fokozódik.

Ekkor elfoglalja Binicski karmester a helyét az emelvényen. Egyszerre nagy csend támad és ezredszáz torokból hangzik fel az esküvő alkalmára írt üdvözítő ének. Ezután a román, végül a szerb himnusz éneklél el a monstre-dalárdá. A karmester teljesen ura volt az 1200 fónyi karnak, mely a leglegyemzetlenebb követte a dirigens. Az

erkélyeken állók minden egyes énekszámot megtapsolnak.

Vége az éneknek. Marjóra hercegnő int, mire méltóságos, mély csend támad és erengő hangon szólal meg a menyasszonynak a tömeghez és a dal: rdához intézett köszönetre:

— Blagodarim! (Hálásan köszönöm!)

Órási, zúgó taps és hurrány éljen rá a válasza.

Most valaki a tömegből elküldi Magat:

— Zsivie kum! — mire a yorki herceg int mosolygva köszönetet. Leikes ünneplés közben vonulnak vissza a magas szemüvek az erkélyekről a palota termeibe. A tömeg tapsaira azonban Sándor király, haraján menyasszonyával, többször újból megjelenik a balkonon.

Tizenegy óra van, mire a tömeg széledezni kezd. Hazamenésre azonban senki sem gondol. A fényárbauzó löntancán, a kivilágított király palota közelében továbbra is ott hullámlanak a rengeteg ember. Telve minden kávéház vendéglő, mindenütt vidámság és zene és az esküvő nnap első éjszakájára mámoros örömben uszó város fölött pirkd, hajnaledek a királyi nász második napja...

A szerdai ünnepek

Az ünneplő Beograd külső képebe szerdára új színeket hozott az az ezer meg ezer zászló, amelyekkel felszírtették a házakat és amelyek még szélesebb teszik az amugyis tartóspéket. Az épületekben lévő házak átványait reggekre fehérre meszelték és nemzetiszínű szallagokkal, galyakkal meg virágokkal díszítették fel.

Az ünnepi hangulat mintha kissé lehiggadt volna. Az utca képsméváltozott: eltűnt a katonai kordon és szabadabb közlekedés. Az üzletek zárva vannak, csak azon kirakatok előtt van nagy tolongás, ahol a nászajándékok vannak kiállítva.

A tömeg érdeklődése szerdán

sokfelé volt igénybe véve, mert egy időben sokféle ünnepe volt.

Regatta-verseny a Száván

Délután a Száván lefolyt regatta verseny sok ezer nézőt csalt ki a Kalimegdánra, ahonnan jól látni az egész evezős pályát a vasúti hidót egészen a Duna torkolatáig. A verseny magyarán volt és a jó időben igen szép látványt nyújtott. Mások viszont a különböző kiállítások ünneplés megnyitására vettek részt.

Nagy hangverseny a Terázian

A kenyelmesebbek ugyanakkor a Terázian gyülekeztek, ahol az újonnan épített zenekari emelvényen a vrsaci katonai zenekarla 80 tagu válogatott zenekara adott terzenét. A másfélórás program valóban elsőrangú művészetet nyújtott a tisztekre nagy hallgatóságnak.

Gyülekezik az országos küldöttség

Délután tíz óra tájban a parlament épületében az ország minden részéből összegyűlt küldöttségek gyülekeztek és várták az indulást a királyi udvarba, hogy kifejezzék hódolatlukat a királynak és menyasszonyának.

Maguk a küldöttségek is mintegy 2000 fónyi tömeget alkotnak. 11 órakor indul el a végtelen hosszú menet. A menet élén a hadirokkanak küldöttsége: megró kis csapat néhány van és béna katonai, tiszték és közlegények. Türelmetlenül várják a menet indulását, hogy ők, akik a legtöbbit adták az országért, első legyenek a hódolók sorában is.

Mögöttük a harcosok egyesületének küldöttsége, majd az egyetemek és akadémiák deputációi: rendező és cilinderes urak, a zagrubi és ljubljani egyetemek tudós professzorai.

A legnagyobb csoport a városok vármegyék és jársok küldöttsége

Ez a csoport külsőleg is nagyon vegyes tömeget alkot. A városok elegáns intellektueljei közé elvegyülve, sok egyszerű polgári ruha és igen sok földműves teszi tarkává a tömeget, a szűkebb hazájában divó népszerűségben. Az élen a szerencsétlen Bitoly város deputációja halad.

A Vajdaság küldöttségei

Nagyszámban vannak a menetben képviselve a Vajdaság reprezentánsai. Csak azoknak a nevét sikerül följegyezni a nagy tömegben, akiket a sok ember közt sikerül fölismerni. A bányai csoportban fölöttük néhány a parlamentből is jólismert arc: *Veszelinovics, Mihajlović és Vulević* képviselők, mellettük *Bogdanov* bánati főispán, *Veliki-Kikinda Veszelinovics* Milos városi tanácsos vezetés alatt *Kolarovics, Budafil Joco, Budafil Misa, Budafil Sándor, Predojev Zsivko, Szimics* 'Konstantin és *Medusin* Ilija képviselik. Belacrka küldöttségében *Szlepcević* Janko polgármester, dr. *Meskov Paja, dr. Miletić Zsivko, Kránics* Janko, dr. *Matic Máté és Rankovics Pero* vannak.

Subotica küldöttségének az élen *Dobanovacki Pál* főispán, *Pletkovic* András dr. polgármester, *Lepedti* Ilés pénzügyi tanácsos, *Orsics* Lázár főjegyző, valamint három leány: *Rómtics Klára, Rákics Olga és Vasziljević* Deszanka. Novisad küldöttségében *Szlepcević* Milán főispán és *Lakics Joco* város tanácsos, Sombor nevében dr. *Radonics* polgármester, dr. *Grigorovics* főorvos, dr. *Rákics, Parkov* Simo földműves és *Bosnyák* Antal földbírtokos, Bácsmegeye és Baranya deputációja is sok taggal.

A városok és megyék küldöttségét a helyi és vidéki társaságok és egyesületek deputációi követik, egyszem magukkal hozták tévedésből a nászajándékot is, nem tudva, hogy azt az udvarnagyi hivatalban kell beszállgatni.

A királyi palotánál

Fél tizenkettőkor ér a hosszú menetet az udvarhoz az ideiglenes rendőrkordon sorai között. A régi udvari épület hátsó bejáratánál az udvari méltóságok fogadják és rendezik a küldöttségeket. Köztük a fardhatatlan *Nusics*, az állami rendezőbizottság elnöke, akinek oroszlanrészre van az ünnepek rendezésében. Mellette *Damjanovics* udvari marsall, *Jankovics* udvari miniszter, *Andrić* Cseda ceremóniamester aranyfűlöt botjával, *Csolak Antics* ezredes, *Pricza* admirális és még több udvari előkelőség, akikhez később csatlakozik maga *Károlygyörgyevics* Arzen herceg és *Jelena* hercegnő is.

A király előtt

Egymásután mennek be a küldöttségek a régi királyi palota földszinti nagy fogadótermébe, ahol Sándor király és menyasszonya a királyi és jeledelemi vendégek társaságában fogadják az üdvözléseket.

A küldöttségek nagy számára való tekintettel üdvözli beszédek nincsenek. Néman haladnak el a deputációk az öket barátságosan üdvözli, mosolygó királyi jegyesspár előtt. Még így is másfél óráig tart, míg a küldöttségek elvonulása véget ér.

Kiállítás és sportünnepek

Ezzel egyidőben nyitották meg ünnepélyesen a II. gimnázium épületében a művészeti kiállítást, melyen *Pribicević* közoktatásiügyi miniszter tartotta a megnyitóbeszédet.

A délután folyamán a sportlepeket és kirándulóhelyeket lepi el a közönség. Különvontak egész sora szállítja ki az embereket a löversenyterre, a Topcsiderre és a football pályára. A bérkocsisok 5—600 dinárt kérnek egy rövid kocsiutót.

Térzene

Hat órakor a Terrazzián térzene kezdődött, sokezer ember jelenlétében.

Football-mérkőzés

Beograd-Bukarest reprezentatívai között 8:0 (5:0) arányban végződött a beogradi csapat javára. A győztes csapat a király serlegét kapta.

Atlétikai verseny

Szerdán délután a kosutnyaki mezőn a király és *Mariora* hercegnő jelenlétében küzdöttek a jugoszláv és román atléták. A királyi vendégek későn érkeztek, ugy, hogy a versenyszámok egy részét tartották csak meg. Részletes eredmények: Sulydobás: 1. Ambrózy (Velikibecs-

kerék) 13 43 (jugoszláv rekord.) 2. Jovanovics (Hask) 12,22 5. 3. Pop (Románia) 11'21; hármasmugrás 1. Steinbach (Románia) 12 48, 2. Tedegul (Velikibecskek) 12 12; rudugrás 1. Ivkovic (Beograd) 2 96 (j.r.) 2. Oka (Jugoszlavia) és Tedesco (Velikibecskek) holtversenyben 285. Diszkoszvetés: 1. Tribu (Románia) 40 30 (román rekord), 2. Ambrózy (Velikibecskek) 40 23. 400 m. futás 1. Miskovics (Velikibecskek) 53 8 3000 m. 1. Sefanovics (Jugoszlavia) 9 44 8 p. (jug. rekord), 2. Sieller (Románia).

Lovasjátékok

A király és *Mariora* hercegnő jelenlétében, előkelő közönség előtt zajlott le az ünnepek egyik szenzációs sporteseménye: az alkárv verseny. Középkori kosztümökben 25 lovas vett részt a játékban. A verseny győztese *Tomanovics* lett, Dalmáciából, akinek Sándor király személyesen adta át a verseny díját, egy remekül kidolgozott aranyórárt.

A magyarok, a horvát blokk s a demokraták

— A „Pravda”, cikke —

A „Pravda”, a demokrata párt felhivatalos orgánuma, amelynek szerkesztője *Szokics Manojlo* demokrata képviselő, egyik utolsó számában a horvát blokk és a nemslávokkal, főleg a vajdasági magyarokkal foglalkozik.

A „Pravda” állásfoglalása nem szubjektív forrásból származik, hiszen a blokk a demokratákkal legelkeseredettebb ellenségét látja, de a Prava a vajdasági magyarok helyzetéről is csak harmadkézből értesül, azért a dolgok lényegéhez alig nyúl hozzá. Mégis figyelmet érdemel sorok a Pravda-i és arra mutatnak, hogy a demokrata körökben jobban hisznek a magyarok hűségében, mint a horvátokéban.

A magyarság kultúrzinonvonalára utalnak és azt mondják,

bizonyosra vehető, hogy a magyarság nem támogatja Radics irrealis politikáját...

Ebben a megállapításban, amely mégis csak az egyik kormányzópárt felhivatalosának hasábján jelent meg, több meglepő újszerűséget találunk. Ha memoriánk nem csal, ugyanennek a pártnak alapítója és fővezére *Pribicević* Szevtozár, a kultuszminiszter, aki az iskolai ügyekkel kapcsolatosan nem szokta mindig tekintetbe venni azt a kultúrzinonvonalat. Pedig, mint a Pravda is írja,

a »kultúrzinonvonal« tartja vissza a magyarokat a blokkista irrealitástól.

Nem gondolnak demokrata körökben arra, hogy ha a demokrata miniszter által hozott iskolatörvények lesúlyszítják ezt a »kultúrzinonvonalat«, akkor mi tartja majd vissza a magyarokat a blokktól?

Ujseri a demokrata orgánuma az a beállítás is, amely szerint a magyarok Radics-barát politikája egyértelmű lenne a »öblöpn tük« magyar politikával való köztalálással.

Ez a beállítás izelít ad arra, hogy milyen sors várna a vajdasági magyarságra, ha Zagreb felé orientálnék.

A Pravda cikke egy helyen szörlőszóra ezt írja: a magyaroknak még van a maguk nemzeti pártja, a pártvezetőknek

a legkompetensebb helyen kijelentették, hogy a vajdasági magyarság minden jogos kívánságát hozzászítja a megvalósuláshoz.

Ez az ígért azonban feltételes, mert alig pár sorról alább a Pravda már azt írja, hogy a magyarok azzal, hogy segítenének a politikai kalandoroknak, — ezek Radicsék, — kikaparni a gesztenyét, kockára tennék eddigi eredményeiket.

Eszerint azok a bizonyos jogos kívánságok, amelyekről leigletékesebb helyen »mondották«, — ezt a Pravda mondja, — hogy teljesíteni fogják azokat, megszűnnének jogos kívánságoknak lenni abban az esetben, ha a vajdasági magyar politikuskok mértékben feljeli érdeklődést mutatnának — a zagrebi politikuskok tevékenysége iránt.

Ez a pár idézet elegendő ahhoz, hogy valaki, aki eddig nem ismerte volna, megismerje a demokrata párt egyik frakciójának politikai szempontjait. A nyílt őszinteség, a mindenkontérfalazás nélkül való nyíltság mindenesetre köszönetet érdemel.

Nem hisszük azonban, hogy a demokrata pártban ez az elv uralkodjon. Tudunk több demokrata politikusról, még hozzá vajdaságiakról, akik jobban meg tudják választani politikai szempontjaikat, jobban fel tudnak emelkedni az elvek világába, mint a Pravda politikusa.

A vajdasági németek a demokrata orgánuma sokkal jobban meg van elégedve, mint a magyarokkal. A németekről írott sorokban szükségesnek tartja hangoztatni, hogy »ha valakinek, ugy

a szerbeknek áll legkevésbé érdekében, hogy a Johannokból Jovák és a Friedrichekből Jovszlávot faragjanak.«

A németség vizsgáztatására a Pravda ezt a megjegyzést fűzi, a cikknek ehhez a részéhez:

— Szívesen jegyezzük meg meg, hogy itt-ott mértékadó helyeken is valamivel több megértést és nyelvilátságot kell mutatni, a németek bizonyos nehézségeivel szemben. Szóval itt-ott és csak »valamivel több« megértést.

Radicsék ismert — revolúciójának megjelenése, alkalomával rámutattunk arra, hogy ha a revolúciónak más

eredménye nem is lenne, már annak is igen a nagy technikai jelentőség van, hogy a magyarság támogatását megszerezni öható pártok száma egyvel növekedett. Radicsék rezolúciójának eredménye a demokrata orgánumnak ez a cikke.

Csak hogy amig Radicsék minden feltétel nélkül követelték a nemzeti kisebbségek egyenjoguságát, addig a Pravda itt-ott »valamelyes megértést« helyez kilátásba, de csak bizonyos feltételek mellett. A Pravdának a cikke nem jó szolgálatot tett a demokrata pártnak.

Kulturünnepek a tanyai iskolákban

Tanügyi körökben több nagyfontosságú újítás tervével foglalkoznak. A Bácsmegeyi Napló» munkatársai ezekre vonatkozólag a kerületi tanfelügyelőségtől a következő felvilágosítást nyerték:

Legutóbb már megkezdették a subotici és tanyai iskolákban a tanulmányi kirándulásokat és a legtöbb iskola az elmúlt hetekben már kirándulást rendezett *Palicsra*, egyes iskolák *Beogradba* is kirándultak. Ezek a kirándulások olyan jól sikerültek, hogy a sikeren felbuzdulva, a tanfelügyelőség most újabb akciót indított a szünidőben rendezendő nagyobb tanulmányi kirándulások érdekében.

A tanfelügyelőségnek az a célja, hogy a vajdasági tanulók jobban megismerjék az ország egyes részeit és hogy geográfiai ismereteik a közvetlen megismerés alapján gyarapodjanak, a szünidőben ugy az elemi, valamint a polgári iskolák tanulói részére nagyobb kirándulást akar rendezni egész *Karlobáig*. A tanulmányi kirándulásnak olyan olcsó lesz a részvételi díja, hogy azon a szegényebb sorsú diákok is részvehetnek.

Ezzel egyidejűleg serényen készíti elő a tanfelügyelőség a legújabb elrendelt kulturünnepeket is. Egy új kultuszminiszteri rendelet értelmében ugyanis a régi »madarak és fák ünnepeinek« mintájára ezentul minden évben egy »kulturnapot« kell rendezni minden elemi iskolában. A kulturnapot Vidovdán napján fogják megtartani, még pedig valamennyi tanyai falusi iskolában is és ezen az egész napon kulturünnepeket rendeznek. Ennek az újításnak az iskola keretein túl az a fontos hatása is meglesz, hogy belevonják a fölnteltek, amennyiben minden faluban, sőt tanyán is kultur-bizottságok alakulnak, amelyeknek élen többnyire az iskola igazgatója és az iskolások áll és ez a bizottság rendezi az ismeretterjesztő és nevelő célzatu előadásokat, ugy, hogy ez egy kis szellemi élénkséget hoz a kulturálisan tanyai falusi életbe.

Aról már megemlékeztünk, hogy a vakáció alatt, július 15-től kezdődőleg *Beogradban* hat hetes szerb nyelvű kurzust rendeznek olyan tanítók számára, akik még nem elég járatosak az államnyelvben. Erre a tanfolyamra most vannak folyamatban a jelentkezések és hogy a magyar anyanyelvű tanítók milyen buzgalommal és igyekezettel akariák elsajátítani az államnyelvet, arra jellemző, hogy már ezigdig valamennyi tanító jelentkezett a kurzusra, lemondva ezáltal szünidejéről és legutóbb önként elhagyva a nyári hónapokban kis gazdaságát, csak hogy elerget legyen a kívánalmaknak és elsajátítsa az államnyelvet.

Subotica új adói

Még nem kész a tavaszi előterjesztés
Ismeretes, hogy a város a költségvetés egyensúlyának helyreállítása és elvesztett jövedelmek pótlására újabb adóknak kíván bevezetni.

A városi tanács a Zagreb városa által már életbe léptetett adókat vette alapul, amikor elhatározta, hogy Suboticán is új adókat vezet be. A tervezett adók legnagyobb része a legtöbb városban már alkalmazásban van.

A városi tanács, bár az új adóknak szóló javaslatot még a június közgyűlés elé akarja terjeszteni, mindezekig még nem döntött abban a kérdésben, hogy mely adóknak kíván tényleg előterjesztést.

A házberádó és kávéházi adó tervezete már készen van, azonban ezen kívül is szó van más új adóknak bevezetéséről. Ezek között első helyen állt volna a földadó, amely a legtöbb jövedelmet biztosította volna a városnak, miután azonban ezt a nagyreszt agráriusokból álló kizsákosított tanács ugrysem szavazná meg, ezért ennek a tervét levezik a napirendről.

A városnak azonban gondoskodni kell arról mégis, hogy hiányzó bevételeit pótolja és most folynak a tárgyalások arról, hogy milyen új adójavaslatokkal lépjen a tanács a közgyűlés elé. Félő azonban, hogy ezek a kiválasztás alatt álló új adóknak megint csak a középosztályt és a kereskedőket fogja sújtani, miután az agráriusokhoz nem mer hozzányúlni a város.

Amint értesülünk, magán a városi tanácson belül is mozgolom indult már meg azíránt, hogy a megállítandó új adók lehetőleg igazságosan oszkojanak meg a különböző osztályok között és ne legyenek teljesen egyoldalúak, ami nagyon kívánatos is volna.

A suboticei ünnepek

Ünnepl isztensztoletok a király esküvője napján

Csütör ökon, a király esküvőjének napján Suboticán is t. h. munkaszünet lesz és minden gyárban, műhelyben, irodában és üzletben szünetelni fog a munka.

Az ünnepek eddig már ismertek külsősegein kívül csütörtök délelőtt valamennyi felekezet templonában háláadó isztensztolet lesz. Az ünnepl isztensztolet a szent Teréz-templomban, Ferencendi templomban, szent György-templomban és a görög-kelcni templomban délelőtt 10 órákor veszi kezdetét, míg a zsidó templomban 11 órákor kezdődik. Valamennyi templomban rendezendő ünneplés s Te Deumon résztvesznek a polgári és katonai hatóságok kiküldött képviselői is.

A suboticei ünnepek egyébként már szerdán megkezdődtek. Szerdán délután Palicson t. r. zene volt a parkban, majd este táncmulatságot rendezett a fürdőgazdaság, melyen sokan vettek részt. Az ünnepek csütörtök délelőtt folytatódnak. Reggel 5-7 óráig zenés ébresztő rendez az önkéntes lövészt. A városkötze előtt játszik a zeneke a népiünneplésen. D. után ugy a városligetben, mint Palicson nagy népiünneplés rendeznek, amely a késő esti órákba fog belenyúlni. Belépődij egyik helyen sem lesz.

Suboticáról mára valamennyi küldöttség elutazott Beogradba. A város kiküldöttjei csütörtök délelőtt résztvesznek a beogradi közgyűlésnek által tartandó díszközgyűlésen. Amelyen jelen lesznek az ország főispánjai és polérmesterei.

A kisantant képviselői otthagyták a népszövetségi kongresszust

Belügyeikbe való beavatkozásnak minősítik a kisebbségek védelmének tárgyalását

Prága. A népszövetségi kongresszus letárgyalta Dickinsonnak a kisebbségek védelmére vonatkozó jelentését és határozati javaslatát. A tárgyalás igen mozgalmas volt és a kisantant képviselőinek a kivételével végződött. A kongresszus Dickinson jelentését 54 szavazattal 40 ellenében elfogadta, mire a kisantant képviselői kijelentették, hogy ezzel

a kongresszus beavatkozott országok helügyibe és ezért nem vehetnek részt a kongresszus további tárgyalásán.

A vita során Medinger, a szlovenszkoí német liga nevében azt mondogott, hogy Dickinson javaslata nem valósítja meg mindazokat a kívánásokat, amelyeket 3 németek t. pláták, elfogadása azonban mégis hiadást jelent.

Grófi Bernstorff német delegátus kijelenté, hogy sokkal jobb volna, ha nem beszélnének annyit a kormányokról, mert a liganak nem hivatalosa azokat megvédeni. Általános helyeslés közben kijelentette, hogy

Szerdán este már kivilágításban ragyogott az Alexandrova-utca és a városkötze t. r. és az ünnepl világlítás díszét a fiatal királyi pár nevének kezdőbetűiből alakított, koronával díszített szines transzparencék alkották.

mindaddig, amíg a kormányokk védelmezik, a kisebbségek jogáról szó sem lehet.

Ellenkezőleg, meg kell mondani a kormányoknak, hogy miként járnak el lehelyesebben.

Brabec (Cehorszag) és Dembinszki (Lengyelorszag) delegátusokkal szemben Bernstorff kijelenté, hogy nem egészen lojálisnak tartak el a kisebbségi bizottságokkal szemben, amely a jelentés elkészítette, mivel még a Dickinson-féle javaslata egyhangu határozattal emeléséhez sem jártak hozzá. Ily körülmények közt bajos megérteni, miért lépnek fel támadóan.

A szavazásnál az angolok, az olaszok és az oroszok nem éltek a szavazás jogával. A szavazás után Jovanovic szerb delegátus a kis-antant négy állama nevében bejelentette tiltakozását, mire a cseh, román és lengyel delegátusokkal együtt elhagyta az üléstermet.

Az előző Ruffini olasz szenátor ezután bezárta az ülést.

Budapest képviselői közül

13 szocialista, 8 liberális demokrata és négy Wolff párti

Budavárg kibukott — Ruppert, Bródy kimaradnak Friedrich, Andrassy bekerülnek a nemzetgyűlésbe A soproni választás — Milyen lesz az új kormány

A budapesti választások eredményéről a következő tudósítás számol be:

Az I. (budai) kerületben.

A budai választókerületben hétfő délelőtt tíz órákor befejezték a szavazatok összeszámolását.

A választókerület 73.809 szavazásra jogosult választója közül 68.492 szavazott le. A szavazatok a következőképpen oszlanak meg:

Szocialdemokrata	21.921
Nemzeti polgári párt	2.625
Demokrata liberális ellenzék	7.562
Keresztényszocialista	3.997
Wolff-párt	18.376
Gazdaságpolitikai párt	2.511
Andrassy-Friedrich-párt	8.645
Függetlenségi 48-as	1.597

Ezek szerint megválasztották a következőket:
Szocialdemokraták 1. Példi Gyula, aki azonban szegedi mandátumát tartja meg. 2. Balázs Gyula, 3. Káthy Anna.
Keresztény egyh. Móra Wolff-párt: 1. Wolff Károly, 2. Benárd Ágoston.
Keresztény ellenzék Andrassy-párt: 1. Andrassy Gyula gróf, aki soproni megválasztása esetén ez utóbbi mandátumát tartja meg. 2. Viter László.
Egyesült nemzeti demokrata és szocialista ellenzék: 1. Benedek János.
Összesen 2. szocialdemokrata, 2

Wolff-párti, 1 Andrassy-párti, 1 liberális demokrata.

II. (északi) kerület.

A szavazatok éllása szerdán délelőtt:

Heinrich-párt	1587
szocialista párt	21.788
Friedrich-párt	3567
a Wolff-párt	6592
a régi Friedrich-párt	1753
a demokrata-liberális lista	22.116

szavazatot kapott.

Változatlan eldöntetlenséggel folyik a küzdelem e kerületben a liberális-demokrata párt és a szocialdemokraták listái között. A két párt számaránya állandóan majdnem egyformán volt, alig egy-kétszáz különbség mutatkozott, jobbra a demokraták előnyére. Eddig 92 urna mondható késznek és 61-nek a felbontása van hátra. Ha a szavazatok aránya nem változik, akkor e kerületben az összes mandátumokat a szocialisták és a demokraták viszik el.

A szavazatok összeszámolásának befejezése a helyiült egész bizonyosan csak péntekre várható s előreláthatóan ugyanaz nap fogják kibontani az eredményt is.
Itt előreláthatólag a következők lesznek a megválasztottak:
Szocialisták: 1. Peyer Károly, aki dorogi mandátumát tartja meg. 2. Propper Sándor, 3. Rothenstein Mór, 4. Gyórfi Imre, aki debreceni mandátumát tartja meg. 5. Söté Bécsi. 6.

Pikler Emil.
Demokrata és szabadevő párt: 1. Vázsonyi Vilmos. 2. Ugron Gábor, 3. Sándor Pál, 4. Sztérynyi Jozsef báró.
Wolff-párt: 1. Csalléry András, akinek megválasztása azonban bizonytalan.
Összesen 4 szocialdemokrata, 4 liberális demokrata, esetleg egy Wolff-párti.

A III. (déli) kerületben.

Szerda délelben így álltak a szavazatok:

Wolff-párt	17.772
Nemzeti polgári párt	3087
Demokrata	17.436
Szocialdemokrata	40.586
Honvédelmi	2400
Andrassy-Friedrich-párt	9491
Gazdaságpolitikai	4237
Keresztényszocialista	7341

Szerdán este befejezték az összeszámolást. A következők lettek képviselők:
Szocialdemokrata: 1. Vanczák János, 2. Farkas István, 3. Kékesi Lajos, 4. Jászai Samu.
Demokrata és liberális: 1. Bányai István, 2. Raassy Károly.
Wolff-párt: 1. Krusz Sándor, 2. Uszity Ferenc.
Keresztény ellenzék: Friedrich István.
Keresztényszocialista: Szabó József.

A pestkörnyéki kerületben

a szavazatok végeredménye a következő:

Függetlenségi 48-as párt	2053
Nemzeti szocialista párt	1319
Taszler	7574
Szocialdemokrata párt	52.304
Egységspárt	9917
Budavári	5798
Demokrata	6727
Honvédelmi	1201

Képviselők lettek:
Szocialdemokraták: 1. Miákis Fenc. 2. Szabó Imre, 3. Saly János. (Ha Miákisot Győrben megválasztják, akkor 4. Várnai Dénes).
Demokrata párt: Fábian Béla.
Egységspárt: Tamásy József.

A soproni választás.

Sopron, Szerda délelben a szavazatok éllása a következő volt:

Andrassy Gyula	2664
Hébel Ede	3552

Az eredményt csak csütörtökön hirdetik ki.

Az új kormány összetétele.

Az egységspártban befejezett ténynek mondják a kormány átalakulását. Az új kormány, a hírek szerint jobboldali orientálódik, hogy ellensúlyozza a szocialisták egyre növekvő térhódítását.

Az új kabinetből állítólag kimaradnak Hegyesalmy, Bernoldk, Vass Jozsef és Fomesányi miniszterek. Klebelsberg továbbra is a kormányban marad, amelynek tagja lesz Huszár Károly is, a jobb felé való orientálódás, beavatott körök szerint Gombócnak és híveinek pozícióját erősíti.

Az új kormányt mindenestre olyan erősnél kell lenni, hogy szembeszállhasson az ellenzék támadásával. A választások végleges eredménye szerint valószínűleg az lesz a helyzet, hogy 165-170 képviselővel szemben 75-80 tagú erős ellenzék lesz, amely már most készülődik az új választásokra. Ennek egyik előjelle az az, hogy a Jogvédő Irod. (Apponyi elnökele alatt újra működésbe lép. Az ellenzék többsége programban állapodik meg egymás között, mely program alapján a parl-

ment első napjaiban a nemzetgyűlés elé terjesztik a választások alatt előfordult visszaéléseket.

A szocialisták parlamenti programja.

Most, hogy a szocialisták először kerülnek be a parlamentbe, élénk figyelemmel várják mindenfelől, hogy milyen parlamenti programot fognak vallani. A várakozásoknak megfelel a »Népszava« szerdai számában, s a következőkben körvonalozza a parlamenti szocialista párt programját:

A polgári szabadságok biztosítása, a szabad polgári élet megteremtése.

Meg kell teremteni a valódi általános választójogot, a tükös szavazással.

Biztosítani kell az egyesülési és gyűlékezési szabadságot.

Vissza kell szerezni a sajtó, valamint a tanulás és a tanítás szabadságát.

Igazi parlamenti kormányzást kell teremteni, minden mellékkormány és minden felelőtlenség megszüntetésével.

Végül pedig olyan adózási és gazdasági politikát kell követni, amely a fogyasztók érdekeit is figyelembe veszi.

Ez a programtervezet polgári körökben is igen jó hatást keltett.

Végleges eredmény a pesti környéki kerületben.

Budapest. A pesti környéki kerületben az összehámlást befejezték. Három szociáldemokratát, egy egységspártit és egy demokratát választottak.

Népies szertartások Sándor király menyegzőjén

Sándor király esküvője Mária román királykisasszonnyal a legpompásabb keretek között fog lejárni. A királyi jegyészár ezen a napon aláveti magát azoknak a népies szertartásoknak is, melyek Szerbiában az esküvőkről még ma is elmaradhatatlanok. Két ilyen jellegű szertartástól azonban, mely, bármily eredeti, mégis kissé veszedelmes, ezuttal eltekint a szertartásmester. Ezek közül az egyik az, hogy a menyegző reggelén a vőlegénynek meg kell verekednie egy olyan ellenféllel, aki a menyasszony szülei választottak ki számára, a másik pedig az, hogy a vőlegény pisztolylovással tör össze agyafazekait, mely ott áll a menyasszony szobájának kályháján. Ezekről eltekintve a többi népies szertartások mind sorra lejártnak a szerb királyi esküvőn, mert a szerb nép ragaszkodik ahhoz, hogy uralkodója is betartsa a szokásokat.

Mikor a fiatal királyi házaspár elhagyja a templomot és visszatér a palotába, a kapunál tálat nyujtanak át neki, melyen egy marék gabona és egy marék cukor van elhelyezve. A király egy darab cukrot átnyujtja a hercegnőnek, ki szintén cukrot nyujt ifjú férjének. A többi cukrot és gabonát a nép közé szórja a királyi pár, mint a termékenység és bőség jókívánását. Mikor a fiatal királyné átlépi a palota küszöbét, járja emel egy kis gyermeket — az idén természetesen kis hadiárvt — és háromszor az ég felé emelve, megcsókolja, majd felöltözteti egy sajátmaga készített ruhába. Így a fiatal szerb asszony gyermekáldást kányörög az égtől azzal a hallgatag ígérettel, hogy gyermekeinek szerető gondos anyja lesz. Jobbkáráján a kis gyermekkel, balkezelével egy-

üveg bort és kenyeret tartva, szobájába lép a fiatal asszony, hol az elhunyt anyakirályné képviselőtében a király nővére, Heléna hercegnő fogadja testvéri csókkal.

A templomból kijövet pénzt fognak szórni a nép közé. A yorki herceg fogja betölteni ezt a szerepet.

A királyi pár a legkülönbözőbb és a legpazarabb ajándékokat kapta esküvőjére, melyek már mind ott van-

nak a lakodalmi kosárban. A sok drága ajándék között különösen megható azok az ajándékok, melyeket a nép adott királynak. Egy albán hegyvidéki öreg pásztor például nyegen aranyozott szárú kost hajtott gyalogszerral a messze hegyekből a királyi udvarba, egy másik paraszt pedig egy üveg száz éves pálinkát hozott el nászajándékkul Sándor királynak.

Novák Péter a vizsgálóbíró előtt

— Kiballgatták a háromszoros gyilkost —

Mint ahogy a »Bácsmegyei Napló« megírta, kedden este szállították be Szentáról Suboticiára, az ügyészség fogházába Novák Pétert.

A háromszoros gyilkos már a suboticiai ügyészség fogházának egyik zárkájában töltötte a keddi éjszakát. Egész éj nyugalom aludt.

Szerdán délelőtt 10 órákor maga elé vezette Novákot Marusics Kosztja vizsgálóbíró.

Szuronyos fogházór kísérté a háromszoros gyilkost a fogházból a vizsgálóbíró szobájába és a kihallgatás egész tartama alatt, amely délelőtt 10 órától délután 1 óráig tartott, nem mozdult mellőle.

Novák sovány, gyenge testalkatú, sápadt, becseset arcu, fekete hajú leány, élestelektü szemei nyugtalanul, firkésze tekintenek körül. A folyton lesben álló ember hatású kelti, aki nagyon folyékonyan tud hazudni, kitalált történeteket előadni és mindig csak arra ügyel, hogy a hozzá intézett kérdésekre ne adjon olyan választ ami őt terhelne.

Hideg nyugalommal, a legkisebb megbánás, sajnálkozás, vagy megindulás nélkül beszél a »dolgozó«-ról.

Vallomása lényegében teljesen meggyezik azzal, amit a »Bácsmegyei Napló« keddi számában, sentai tudó-

Az aratómunkások munka nélkül maradnak

— Huszezer család kenyér nélkül — Az antiszociális agrárreform —

Az aratási időszak kezdetével munkások ezrei szoktak utrakelni, hogy a nagyobb gazdaságokban, uradalmaknál az aratás és cséplés munkájával megkeressék a maguk és családjuk számára az egész évi kenyert. Ezernyi családnak ez volt és ez ma is a fő kereseti forrása, — de egyik esztendőben sem jelentkezett a gazdáknál oly sok aratómunkás, mint az idén.

Az egyes uradalmaktól nyert értesülés szerint ebben az évben körülbelül kétszerannyi részarató keresett foglalkozást, mint máskor szokott, akiknek azonban a gazdaságok nem tudtak megfelelő foglalkozást adni. A nagy munkakereslet elsősorban az általános munkanélküliségnek a következménye, de em csekély részben az agrárreform is hozzájárult ahhoz, hogy az időszerű munkások száma megszorodott.

A nagybirtokos fölösztásával ugyanis megszűntek a belterjes mezőgazdaságok és a gazdasági bér munkások és uradalmi béresek ezrével vesztették el állásukat.

Ezek természetesen elsősorban a gazdasági munkákra alkalmasak és az aratástól váltak egész esztendői kenyertük biztosítását. A fölösztött kisebb gazdaságokban azonban

nincs szükség aratómunkásra, mert az aratást a kisbirtokos csa-

sítás alapján, már megirtunk.

Az édesanyját iszákosnak mondja, aki gyakran leitta magát és ilyenkor szitkozódott, veszekedett, állandóan szidalmazta az urát is, meg fiát, Pétert. Azon a végezet helőli éjszakán is — mondja Novák Péter — amikor a »dolgozó« történt, szintén ittas volt az anyja. Vallomásában új momentum az, hogy Novák Péter a revolvért akkor vette ki az asztalfölköb, illetve toltá föltre az asztal födelét és vette ki az asztalból a fegyvert, amikor anyja a konyhában volt és akkor Péter a revolver csövét maga ellen fordította, hogy megölje magát, de közben bejött a teljesen ittas anyja, aki akkor már a tőle kapott ütésektől véres volt és nekiment a fiának és, dulakodni kezdett vele. Így akadályozták meg őt abban, hogy öngyilkos legyen.

Az egyáltalán ember akarja tudni, hogy atyját hogy érte a lövés, ami életét kioltotta. A kis Tóth János — Novákék unokája — haláláról is csak annyit mond, hogy a gyerek egyszer elkiáltotta magát, hogy »Péter bácsi, beszakadt a fejem«.

A cigányokat azért keverte bele a dologba, mert remélte, hogy ily módon menekülhet.

Novákot kihallgatása után vissza vezették a fogházba.

ládjával együtt el tudja végezni. A nagyobb birtokokból megmaradt kisebb uradalmak természetesen sokkal kevesebb munkást tudnak foglalkoztatni, mint azelőtt.

Igy a munkást keresők száma lényegesen emelkedett, a munkálatom pedig tetemesen csökkent, olyannyira, hogy a gazdaságok a munkára jelentkezőknek a felét sem tudták foglalkoztatni. Mintegy

husz-huszonkétezerre lehet becsülni a Vajdaságban azoknak a számát, akik hiába vártak az aratásra,

akik eddig földművelésből éltek és akiknek az idei termésből nem jut kenyérre.

Ezek legnagyobb részét magyar nemzetiségű volt gazdasági bér munkások,

akik ki voltak zárva az eddigi fölösztésből és akikről a most készülő új agrárreform-törvény sem gondoskodik.

Igaz ugyan, hogy a szociálpolitikai és földművelésügyi miniszternek az aratómunkákról szóló rendelkezés gondoskodik arról, hogy a nagy munkanélküliségben szenvedő aratómunkások bérét, de ily módon az arató munkásoknak a fele jutatható csak kenyérhez. A másik fele — a munka nélkül maradt huszezer ember és ezeknek családja — pedig kenyér nélkül és kereseti alkalm nélkül áll aratás idején éppen azok

maradnak így kereset nélkül, akik eddig is földművelésből éltek, akiket a fölösztés fosztott meg foglalkozásuktól és akiknek ugyancsak a földreform-törvény tervezete nem akart módot nyújtani ahhoz, hogy továbbra is mint földművesek tarthassák fenn magukat.

Huszezer embernek, huszezer családnak a munkától és a földtől való elzárása ugyanannyi embernek a nyomorát és inségét jelenti. Olyan emberekről van szó, akik nem éltek optálási jogokkal, hanem loyális állampolgárai akartak és akarnak maradni az S. H. S. királyságnak. Állampolgárt pedig csak egyéjét ismer az alkotmány, mely a királyság minden egyes tagja számára egyenlő köteleességeket, egyenlő bánásmódot és egyenlő jogokat biztosít. Már ez, az alkotmányban biztosított jogot is kizárja azt, hogy akár agrárreform törvényben, akár más törvényekben disztingválni lehessen nemzetiség szerint.

A sokezer munkanélküli arató reménytelen helyzete nemcsak azt teszi szükségessé hogy az illetékes körök már most igyekezzenek őket munkához és kenyérhez juttatni, de megdondolásra kell hogy bírják az agrártörvény alkotóit is a nemzeti-ségi klauzúra tekintetében. A fölösztás intenzív végrehajtása pedig előreláthatólag még több gazdasági munkást fog eddigi állásában fölöslegessé tenni, még kevesebb uradalmi időszak munkásokat fog igénybevenni és így a nyomor még nagyobb tömegekre terjed ki. Az agrártörvénynek az az intenciója, hogy minél több földmivest földhöz és munkához juttasson, nem pedig az, hogy foglalkozásukól megfoszsa őket. És ha ez az intenció érvényesül, akkor kell, hogy általános nyomor enyhítése és a földmivesszítály megmentése végett nemzetiségre való tekintet nélkül alkossák meg az agrártörvényt és adjanak kenyert földet a most aratás nélkül maradt huszezer családnak is.

A hadirokkantak országos gyűlése

A hadirokkantak országos gyűlése botránnyos jelenetek között folyt le. A gyűlésen éles támadások hangzottak el a hadirokkantak központi szervezetének vezetősége ellen, majd nagy többséggel bizalmatlanságot szavaztak Stefanovics elnöknek és az egész vezetőségnek. Elhatározták, hogy bizottságot küldenek ki, amely két bíróból, egy kényvszakértőből és két rokkantból fog állani és ez a bizottság fölülvizsgálja majd a régi elnökség ügykezelését.

A gyűlésen több határozati javaslat is elhangzott, amelyek közül a következőket fogadták el:

1. A kormányhoz föliratot intéznek, hogy mielőbb terjessze a parlament elé a rokkanttörvény javaslatát.

2. A kormány hasson oda, hogy a rokkantak záros határidőn belül k-pják meg a hadikárpótlásból nekik járó összeget.

3. A kormány rendelje el, hogy a rokkantakat, suly sabb visszaéléseket kivéve, ne lehessen elbocsátani állami szolgálatból. Azokat a rokkantakat, akiket a tisztviselő-reducó folyamán elbocsátottak, helyezték vissza állásukba.

4. A kormány rövid időn belül oldja meg a rokkantmenház kérdését.

Erdély népe az okiráltság kizsákmángoló politikája ellen

Magyar-román-szász blok alakul

Kolozsvári tudóstónk jelent: Vajda Sándor, a volt magyar képviselő és román miniszterelnök adta ki először a jelszót: *Erdély az erdélyieké*. Azóta a Vajda jelszava bejárta egész Erdélyt, bejárta Romániát, sőt a havasokon túra is elhatolt. Az erdélyi magyar sajtó hónapokon át irt róla és örömfüggéssel fogadta a volt miniszterelnök kijelentését. Nem úgy a román sajtó. A szűklátókörű sovén szempontok előtérbe juttatják a nagykonceptióju, igaz-vérig demokratikus állam ferfit ellen kíméletlen hírlapi kampány indult meg.

A felszínre dobott jelszó hullámai csak látszólag csitulnak le. Az erdélyi románság kezd öntudatra ébredni, mert az okiráltság polypkarjainak a fojtogatása fájdalmas kezd lenni, aminek következményeképen

kiálkálóban van egy különálló erdélyi román közvélemény, amely minden politikán túl elsőrendű vitális érdekeinek tartja, hogy az erdélyi gazdasági, kulturális, közigazgatási és jogrendvédelmi érteiket mindenképp megvédje.

Erdélyi románság egy speciális politikai alakulatot, egy erdélyi blokkot akar alakítani, amely a pártok keretei felett áll, amelynek kötelékében és égítse alatt bármely politikai pártköz tartozó politikusi megérthet és ahol az erdélyi nemzeti kisebbségek is részt fognak venni.

A szenzáció erejével hat ez a nemzetségre, fajra, vallásra való tekintet nélküli generális politikai tömörülés,

amely ugyan még csak a csiréjében van, de remény van arra, hogy rövidesen a nagyszabású koncció tetté izmosodik és Er-

dély gazdasági kulturális fölényét nemcsak megmenteni, hanem biztosítani is tudja.

A mai kormány erdélyi politikai, gazdasági zsákmányhadjárának máris van egy pozitív eredménye, egy gyors és különben csak évtizedekre váró eredménye: az erdélyi románság és az erdélyi magyarság érteimi és érzelmi köztedése.

Erdély népe kezd belátni, hogy az évszázadok óta együtt élő né-

pek életsorsa közös és fölös gyűlölködés, fölös viszálykodás és a kisebbségeket elnyomó politika elje nemcsak a kisebbségeket sújtja, hanem Erdély összeközségét.

Ma már odaféjödtek a dolgok, hogy az erdélyi népek közösége erősebb, mint a királtságbeliek erdélyi hatalmaskodásával szemben mutatkozó antagonizmus.

Az erdélyi blokk politikai konturjai merészen bontakoznak ki.

A budapesti sajtó válsága

Havi egymillió korona deficit van már a nagy napilapoknál

A sajtó válságos helyzete nem sporadikus tünet, legelőször talán Budapestben ütötte föl a fejét a krízis, mert az ugynevezett kurzus nyolc-kilenc új napilappal szaporította a régi állományt, azután Németországban és Ausztriában kezdtek mutatkozni a legsúlyosabb szimptomák, olyanok, amelyek komoly szervei beleséget áruáltak el. A magyarországi sajtó sorsát a lényegesen megcsappant olvasóközönség és a szinte korosan fellépett lapalapítási láz pecsételte meg. Ugyanakkor, amikor a fogyasztás a felnyíró olvad, gombamódra nőttek ki a vadvezekkel elöntött tsalajból új meg új sajtóvállalatok, amelyek vad konkurenciával vetették rá magukat a piacra és hosszú ideig kiváltságokat is élveztek a régi, begyökeredzett, tulajdonosított liberális lapok rovására. Ez a korszak eltűnt s ami maradék itt-ott található, ahhoz már édeskevés köze van a felsőbb hatalomnak. A napilapok szabad versengésének időpontja — úgy, ahogy — újra elkövetkezett és ma már ismét csak az újság jósága, megbízhatósága, népszerűsége az ajánlólevél, nem pedig a kedvezményezések bántó rendszere. Ebben a szabad versenyben azután egyes napilapok hamarosan alálkerültek és ha körben nem dult volna teljes erőben a választási harc, már el is merültek volna.

Nyűt titok ma Budapestben, hogy egy-két nagyon elterjedt napilap kivételével alig van orgánura, amely a közönség támogatásából tartja el magát. A rendkívül drága papír és nyomtatás mellett a személyzeti kiadások nagymértet emelkedése és a sokféle adó majd nem minden lapvállalatot deficitessé nyomorított. Azok a lapok, melyek nem valamely nyomda érdekkörébe tartoznak, valóságilag tengődnek és csak bidd kérdése, mikor zualnak ki, vagy — a legjobb esetben — mikor vásárolja meg őket az a bizonyos perös kéz. A kommun bukása után harminc napilapja volt Budapestnek, ma már csak huszonhárom van. Megszűnt az "igazság", a "Neue Post", a "Budapester Abendblatt", a "Politisches Volksblatt", szűntel a "Napa, amelyet egy bécsi papirrendelés, illetve a kifejezett papir mennyiség meg nem történt szállítással döntött válságba. A "Magyar Hírlap", hogy megmeneküljön, kénytelen volt öt koronáról két koronára leszállítani az árát és mindössze négy oldal terjedelemben jelenik meg.

A válságot ideig-óráig elodázta a peditálisan hevességgel folyt választási agitáció. A pártoknak — van belőlük vagy huszonkettő — szükségük volt a nyilvánosságra és kisebb-nagyobb összegeket áldoztak, hogy vezérük és közönségük méltos kortesbeszédjeit közöljék.

Leggyöngébbben áll ma sajtó dolgában a kormány. A "Szózat-on ós a "8 órai Újság-on kívül talán csak a "Budapesti Hírlap" tanúsít némi jóindulatot iránta: de a két utóbbi is inkább a liberalizmus felé hajlik. Az "Új Barátság", mely a harcoss agrár-reakciót szolgálja, nem számít. A Központi Sajtóvállalat három lapja a legitimizmus alapján áll s ily módon étes ellentétbe került a hatalommal. A nemrég tizet fűző "Virradate csöndes, kisméretű orgánuramú szelidült. A nagyterjedelmű reggeli lapok egyike-másika (amelyek fölég a kereskedők szempontjával nem dicsékedhetnek) havi egymillióss deficitelt kiézd. Magánemberek és pénzcsoprtokk iz-zadák össze azt a rengeteg pénzt, amibe most egy napilap kerül, úgy hogy soha igazabb nem volt a boncmat, mint ma, hogy a legdrágább maitresse az újság.

Előrelátható, hogy a budapesti sajtó válsága most, a választások után, ki fog törni. A kis Magyarországn képtelen eltartani huszonhárom napilapot, fölég, ha megdondjuk, hogy az Alföld és a Dunántúl fölmiveli népe ma sem olvas rendszeresen újságot, annak elég egy hetenkint vagy félhavonként megjelenő képes nyomatvány, amely bizony nem sokban járul hozzá a kirgazda-társadalom kulturájának emeléséhez. Hiányzik a régi ólesó lap, a krajáros újság, — két-három koronát nem ad még a módosabb paraszt sem az újságért. A középosztály vásárlóképessége megtrótt; aki régebben három-négy napit és hetilapot járattat, ma leg-följebb egy napilapot vásárol és hetenként egyszer a klubjában vagy a kávéházban böngészi át a többi. A krízis tehát elkerülhetetlen, ha csak a magyar kormány idejében nem lép közbe, amit közzgazdasági okokból kívül főképp az a nevezetes erkölcsi szempont is kivanatos-sá tenna, amivel a sajtó ügyét nézni és kezelni kell.

A tőkeerősebb lapok felükerekedése a végén egyeduralmat jelent a

A beogradi kiállítás

A beogradi második gimnázium épületében ma nyitották meg a jugoszláv művészek kiállítását.

Ez a kollekcio méreteiben jóval túlszárnyalja mindazokat a kiállításokat, amelyeket eddig a jugoszláv képzőművészet produktumaival eddig megrendeztek. A gimnázium termeiben nem kevesebb, mint 1500 kép, szobor és grafikai munka van a nyilvánosság számára összezsufolyva. Először történik meg, hogy a jugoszláv festők, szobrászok és grafikusok országos ensemble-je föl-vonul, egységesen és kollektíven, megmutatván a jugoszláv művészi mozgalom erejét, nivóját és kvalitásait. Az akadémitustól, az ar-rívé művészcsoporttól kezdve részt vesznek a kiállításon a legszélső forradalmi törekvű fiatalokig mindazok, akik értéket jelentenek ebben az országban.

A jugoszláv képzőművészet centrumában álló proletarij-szalon művészcsoportjának reprezentatív mesterei felé igazodik elsősorban a nyilvánosság érdeklődése. A második emeleti nagyterem bejárata előtt Mestrovics dalmát szobrászának két portréja áll, az egyik édesanyját ábrázolja, a mé-

sik egy XV. századbeli olasz piktort eleveníti meg. Mindkét szobor híven tükrözi Mestrovics monumentális hatásokra törekvő művészi készségét és szuggesztív formanyelvét, mely túl a naturalizmuson Meunier tragikus, mely tónusú művészetével tart rokonságot. Bent a teremben Rosandics Toma szobrász méreteiben is impozáns, fából faragott Krisztusa dominálja a kollekción. Rosandics Krisztusa a mártírt, a szenvedés nagyszerű és őszinte diadallal személyesíti, de nem a katolicizmus szemléi atmoszférájában, hanem a kinlódó gyötrelmes, megbesebített életű ember materializmusával. Női aktja és az ifju torzója is lendületes, szuverén művészettel megcsinált dolgok, a melyek Krisztusa mellett is eseményt jelentenek művészetében. A női portréja különben, mely Lukinics Inka ábrázolja és amely különösen értékes munka, a fiatal-ság nagyszerű apoteozisa. Lukinics Inkánek van még egy portréja ebben a teremben, a festő Dobrovicsotól, mely szintén kitűnő munka és egyike a képhíállítás legértékesebb produktumainak. Kís dalmát szobrászának kis bronzszobra hívja fel ezeken kívül a figyelmet és Vukó Gecen horvát festő két bravurosan megoldott

kompozíciója. Itt szerepel Tartalich lírikus, hangulatos képeivel és a modern irányok képviselői közül Mlse festő, akinek Ujevicset, a költőt ábrázoló portréja két nagy feltűnést, Tralica és Uselac. Az utóbbi csak grafikai rajzaival jött el Beográdba.

Az egészen modern forradalmi irányú művészek — a celebriták, kubisták és expresszionisták avant gardeja — a következők termet foglalták le, élükön Pallavictin dalmát szobrászsal, akinek Don Quichotteja, költő portréja és egy női aktja szenzációs élmény azoknak, akik szeretik az új művészet demonstrációt. Radovics vajdasági festő grafikája sok erőt és talenteret képvisel. Jankovics város-részleteiről, melyekben a színek és formák egységes piktóri hatását igyekszik elérni, szintén csak jót lehet mondani. Kiváló tehetség Bjetlics, aki a művészi mozgalom legélén érvényesíti ritka intuitív erejét és pátoszát, amely átfogja színeiben gazdag képeit. Nasztaszijevics teoretikus studium már a kubizmus zsakutcaiban mozognak. Képein túlságosan hangsúlyozza az apriori formák egyedülvalóságát.

A horvátok csoportjában a grafikus Fancsics keves jó rajzot hozott a kiállításra. A többiek szürke-

átlagpiktórok, akik közül talán csak Branessnak a faszobrászának van némi sikere. A boszniai Tizacs tájképei is csak egyéni kolorisztikájukkal tűnnek föl. Becsics Velarquez iskolára emlékeztető öregembere, Mijics "Napfölkelté" című képe még az egyedüli fölemíltetés érdemes dolgok. A horvát Lada másik teremben sincs semmi különös érték. Itt Wranger horvát szobrász bronzszobrái vannak kiállítva. Csupa akadémikus, rosszul komponált facon-munka.

Az első emeleten egyedül a szlovén Kralj-fivérek expresszínista szobrai és Nopetnik "Ballerinája" hatnak üdítően a látogatóra. Kralj-fivérek, akik az osztrák Kria hatása alól még mindig nem tudtak teljesen kimenekülni, néhány kiváló szoborral biztató ígérget adnak arra, hogy kísérletezéseken, problémákon és bizonytalanságokon át hamarosan eljutnak új utakon járó művészetük konioyi eredményeikhez. Nopetnik rubensai teltségű érteki ballerínája a kiállítás legpompásabb munkái közé tartozik.

Magyarok közül csupán egy ember: Szalai Jenő vesz részt a kiállításon. Szomoruan kell azonban megállapítani, hogy Szalai — iskolás szobapikturájával — nem nagyon lemarad. Ezre se veszik.

— **A Magyar Párt a király esküvőjén.** A Magyar Párt képviselőiben dr. Várady Imre és dr. Sánta György jelennek meg a király esküvőjén. A kiküldött szerdán este utaztak le Beogradba, megalkulván a magyar tanárok memorandumát, amely az iskolaoktatásban és tanárkérdésben a magyarságot ért sérelmeket tartalmazza. A memorandumot a kormánynak fogják átnyújtani.

— **A »Bácsi Megyei Napló« legközelebbi száma — a csüörtöki általános munkaszünet miatt — pénteken délelőtt jelenik meg.**

— **A német kölcsön.** A párisi lapok megállapítják, hogy a német kölcsön ügye a döntés stádiumába jutott, de kitételeit pesszimistákusan ítélik meg. A »Journal des Debats« szerint a jóváhagyás kérdése úgy látszik ezen az úton sem lesz megoldható, a »Temp« főleg az ellen foglal állást, hogy a német jóváhagyási tartozás összegét lezállítják.

— **A kisantant minisztereinek tanácskozása.** Beogradból jelentik: Benes miniszterelnök egy újságíróknak adott interjújában kijelentette, hogy az esküvői ünnepségek lezajlása után a kisantant miniszterei tanácskozást tartanak. A tanácskozáson a génuai konferencia által teremtett helyzetet fogják megbeszélni. Benes kijelentette, hogy a kisantant minden kérdésben egységes. Massaryk beogradi útjára vonatkozólag Benes közölte, hogy az valószínűleg elmarad, tekintettel egészségi állapotára.

— **Boris bolgár királyt elfogták a felkelők?** Bécsből jelentik: Szófia jelentés szerint bolgár felkelő bandák foglyul ejtették Boris királyt. A hír nagy feltűnést kelt, de mértékadó körök szerint a jelentésben foglaltak nem felelnek meg a valószínűségnek.

— **Az amerikai csapatokat még nem vonták vissza a Rajnától.** A New York Times washingtoni jelentése szerint Weeks hadügyi államtitkár kijelentette, hogy a Rajnánál lévő ezerfőnyi amerikai csapatnak július elsején túl való ottmaradása a dolgok további fejlődésétől függ. Allan vezérőrnagy-nak, az amerikai csapatok parancsnokának tapintatos magyartársáról szóló jelentése Harding elnökre és Weeks hadügyi államtitkárakra igen kedvező benyomást tett.

— **Uj pénzügyi értekezlet Washingtonban.** Berlinből jelentik: Francia pénzügyi körök értesülése szerint Washingtonban késő ősszel új konferencia ül össze, amely ezúttal kizárólag pénzügyi kérdésekkel foglalkozik. Az errevonatkozó indítványozást Londonban és Párisban élelnek megelégedéssel fogadták.

— **A tőzsdék konferenciája.** Beogradból jelentik: E hét folyamán B ogradban gyűlést tartanak a zagrebi novisadi és beogradi tőzsdék kiküldöttjei. A konferencia jellegű összejövetelnek az lesz a célja, hogy a három tőzsde egészséges munka idejét megállapítsák.

— **A fascistákat leszerelték Bolognában.** Római jelentés szerint a Bolognában lévő fascistákat a rendőrség minden ellentállás nélkül lefegyverezte, akik a napokban el is hagyták már a várost. A vidéken is helyreállt a nyugalom.

— **Angol városok építik fel az északfranciaországi városokat.** Londonból jelentik, hogy az angol segélylga jelentése szerint 75 angol város vállalkozott rá, hogy gondoskodik az elpusztított északfranciaországi terület 95 városának és falujának felépítéséről.

— **Radek Szófiában.** Szófiából jelentik: Radek kommunista vezér néhány nap óta Szófiában tartózkodik, ahol a balkáni kommunista kongresszus előkészítő munkájában vesz részt. Radek Stambulinszkyvel is tárgyal.

— **Eljegyzés.** Patócs Jolánka Bród és Pánczél József Senta, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kormányváltás Japánban.** A Reuter-iroda jelentése szerint Japánban, miután a közoktatásügyi miniszter és a vasútiügyi miniszter a kabinet újalakítására vonatkozó tervének ellenszövegük, a miniszterelnök felajánlotta a kormány lemondását.

— **Az osztrák kölcsön.** Ausztria kölcsönét, mint Bécsből jelentik, a külföldi hitelezők a devalváció előzetes végrehajtásához kötik. Az osztrák szociálisták, hir szerint már nem emlínek kifogást a devalváció kimondása ellen. A mostani helyzet mindenesetre tarthatatlan és sürgős változást kíván, mert az osztrák ipar termelési költsége már messze meghaladja a viággpiaci paritást.

— **Grey lord házassága.** Londonból jelentik: Grey lord volt külügyi államtitkár feleségül vette Glenconer ladyt. A volt külügyminiszter romantikus körülmények között kötötte házasságát. Az esküvői szertartás Withreben, a menyasszony lakása közelében lévő kis plébániatemplomban történt korán reggel s az esketést végző papon és sekrestyésen kívül csak az új házaspár tanúi voltak jelen. Minden előkészületet szigorúan titokban tartottak s mire az új házaspár barátai értesültek az esküvőről, Grey feleségével együtt már elutazott.

— **A hortobágyi automobilverseny.** Budapestről jelentik: Pénteken, június 9-én kezdődik a Hortobágy—Baiaion körüli automobil verseny. A versenyen 28 kocsi indul. A verseny 12-én ér véget.

— **A Times nem fogadja el a közlése Vilmos ex-cászár emlékiratait.** Berlinből jelentik: Vilmos ex-cászár legközelebb megjelenő emlékiratait egy lipcsei könyvkiadó cég felajánlotta a londoni Times-nek közlésre, az emlékiratoknak a könyvtárcan való megjelenése előtt. A londoni újság az ajánlatot nem fogadta el.

— **Házasság.** Ungár Samu vasúti főellenőr és Krausz Róza f. hó 4-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Stünnes megvette a »Deutsche Allgemeine Zeitung«-ot.** Berlinből jelentik: Stünnes megvette a »Deutsche Allgemeine Zeitung«-ot, amely ez által megszűnt a kormány hivatalos orgánuma lenni.

— **A csüörtöki palicsi ünnepségek.** A király esküvője alkalmából a palicsi ünnepségek csüörtökön tartják meg. Délután 5 órától 7 óráig tüzéne lesz, 9 órakor velencei éj a tavon, majd éjfélig tartó táncmulatság. Az ünnepségekre való tekintettel az utolsó villamos éjjel 12 órakor indul Palicsról.

— **Amerika nem enged el a szövetségesek tartozásait.** Newyorkból jelentik: Harding elnök és Hughes szenátor kijelentette, hogy a szövetséges hatalmaknak az Egyesült Államokkal szemben fennálló tartozásait semmi körülmények között sem fogja elengedni a washingtoni kormány.

— **Csökkent a munkanélküliség Németországban.** Berli jelentés szerint Németországban a munkanélküliség egyre csökken. A legutolsó kimutatás szerint már csak 69 ezer munkanélküli van a német birodalomban.

— **Tíz. Szerdán délután özv. Eke Mihályné subotcai házának teje kigyulladt.** A gyorsan megjelent tűzoltók rövid munka után eloltották a tüzet.

— **Ékszerszalásért letartóztatott báró család.** Berlinből táviratozzák, hogy ott letartóztatta a rendőrség a balti tartományokból származó Lüdenhausen Wolf bárónét a fiával és a leányával együtt. Egy ékszerszalással vádolja őket, hogy több millió márkát érő ékszer csaltak ki öle. A báróné beismerte a rendőrségben a csalást.

— **A brennbergi szénbányák ügye a legfelsőbb tanács előtt.** Párisból jelentik: A nagyköveti tanács a trianoni békeszerződés végrehajtásának folyó ügyeivel, elsősorban a határvonal végleges megállapításával foglalkozott. A csehi-magyar határbizottság még nem fejezte be munkálatait. A nyugatmagyarországi határmegállapító bizottság némi változásokkal javasolt. Egy helyen a határvonal jelenleg egy bányaterületet úgy vág ketté, hogy a bánya nagyobb része a Magyarországban itél területen maradjon, míg két tárna Ausztriának jutott. A bizottság a visszas helyzet megszüntetésére megengedést dolgozott ki és azt jóváhagyás végett a tanács elé terjesztette. A nagyköveti tanács a határmegállapító bizottság javaslatát felülvizsgálat tárgyává teszi.

— **A subotcai Műpártolóok Köre** f. hó 5-én tartott kabaré-estélye, mint mindig, most is igen jól sikerült. A nagyszámú közönség sokat tapsolt az ügyes műkedvelőknek és a Bar művészeinek. B. Romanov Mária szép énekszámát hangos taps követte. Kedvesek voltak a párosjelenetben Butor Erzsike és Bujdosó Terike, a kör legkisebb tagjai. A Bar művészei, kik egy-egyik valóban művészes számokat produkáltak, megérdemelték a közönség részéről a zajos ünnepeltetést, annál is inkább, mert a szegény gyermekek érdekében ingyen közreműködtek. Az egyfelvénnyes vígjátékon igen sokat kacagtak, melyben a szereplő műkedvelők igen jól szerepeltek. Az ügyes rendező Pietsch Ferencné elnököt díszesíti. 3584

(x) **A »Bata« cipőüzlet** mai hirdetésére felhívjuk az olvasóközönség figyelmét.

(x) **Fogtechnikai Laboratórium Subotica,** Páje Dobanovackog-utca 6. Telefon 7—03 készít fogorvosoknak és technikusoknak mindennemű fogtechnikai munkákat. Vidékieknek pontos és gyors kiszolgálás. Fogorvosok és fogtechnikusok kérjenek árjegyzéket. 3746

(*) **Dr. Herman Károly** orvos németországi utjáról visszatért és rendelését újból megkezdte. Rendel. d. e. 8—10-ig és d. u. 2—5-ig. Rudics-u. 2. Röntgen. 3747

(*) **Roth Olga** kozmetikai intézetében Kr. Alexandrova-utca 21. szám alatt, az Angel-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményi, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkencőcsök stb. 2804

SPORT

— **Bíróvizsgák.** Az alszövelség bírótestületének titkára közli: A zagrebi bírák testületének átirata értelmében értesíti az érdekelteket, hogy a bíróképesítés felülvizsgálata és a bíróvizsga június 10-én délután 6 órakor kezdődik a Narod kávéház külterében.

— **Sombor—Novisad.** A sombori válogatott csapat csüörtökön Novisadon fog vendégszerpelni, ahol az ottani reprezentatívokkal mérí össze erejét. A sombori csapat ugyanolyan összeállításban játszik, mint amilyennel Subotica ellen játszott volna, ha a bizonyos rendőrségi végzés nem korcsztezi az alszövelség terveit. A novisadi válogatott összeállítása még nem kész. A mérkőzést az esküvői ünnepek keretében fogják megtartani.

— **Nagy verekedés egy kopenhágai mérkőzésen.** Mint Kopenhágából jelentik, az egyik ottani futballpályán, amelyen a glasgowi proficsapat egy kopenhágai együttesel játszott, bolnányos verekedés zajlott le. A közönség a pályára rohant és megverte az angol játékosokat. Az egyik glasgowi csapatát súlyos sérülésekkel a kórházba kellett szállítani. A verekedésnek a rendőrség vetett véget.

— **Az F. T. C.—M. T. K. mérkőzés ügye.** Az F. T. C.—M. T. K. mérkőzés ügyét még mindig nem tárgyalta le az M. L. Sz. Egenylőre a bíróbizottság előtt fekszenek a mérkőzés aktái, amely elsősorban Schreiner bíró ítéletét fogja felülbírálni. A budapesti sportkörökben az a vélemény, hogy az M. L. Sz. az M. T. K.-nak fogja ítélni a két bajnoki pontot.

— **Svéd—magyar atlétikai verseny.** Jövő vasárnap svéd atléták érkeznek Budapestre és egy városközi verseny keretében mérík össze erejüket a magyar atlétákkal. A magyar atlétikai szövetség már kijelölte azokat az atlétákat, akik a svédekkel szemben startolni fognak. A svédek a legjobb tízenyole stockholmi atlétát állítják sorompóba.

— **A bécsi derby.** A bécsi derby főversenyét, a hires freudenau díjat a magyar Dreher-istálló lova, Lavendel II. nyerte.

TŐZSDE

Zürich, június 7. (Zárlat.) Berlin 177.50, Newyork 522, Milánó 2715, Prága 1010, Budapest 0.60, Zagreb 1.90, Varso 0.13, Bécs 00.450, Belyegzett 00.475.

Budapest, június 2. (Zárlat.) Napoleon 3350, Dollár 875, Lira 4525, Osztrák korona 590, Szokol 1715, Dinár 1240.

Zagreb, június 7. (Nyitás.) Bécs 0.02, Milánó 13.50, Prága 5.30, Frank 24, Dollár 240, Mária 96, Budapest 33

FERRUM R. T. SUBOTICA

vasuti kocsi és mozdonyjavító műhely
Mezőgazdasági gépgyár. Vas- és fémöntöde.
Külön osztály harangöntésre.
Sürgőnycim Ferrum Subotica. Telefon 581. szám.

Elvállal

mindenfajta gépek javítását és rajz utáni készítését
Gyárt
mindenfajta szjkorongokat, csapágyakat, csapágy-
állványokat, mezőgazdasági gépeket,
hiteles tűzede mérlegsúlyokat,

Készít

transzmissziókat és gyárberendezések felszerel-
éséhez szükséges mindenfajta alkatrészeket.

Előállít

mindenfajta szürkevas öntést megadott modelj vagy
rajzok után. Minden összetételű fémöntvényt bár-
mely méretű és hangu

templomharangot

a megadott feirásokkal és a kívánt ornamentiká-
val. Elvállalja a harangszerkezetek elkészítését és
a harangoknak a toronyban való elhelyezését.

Vesz

a legmagasabb napiárakon szürkevas öcska önt-
vény, vörösréz, bronz, sárgaréz, öcska csap-
ágylémet, antimont és ólomot.

3533

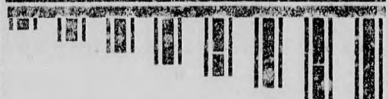
Irgépek
szakszerinti pontos
JAVÍTÁSA.
H-órák szallagok.
Fémgépkészítési
összes C I K K E K
NAGYBAN kizáró-
lag. Ideiglenes
Bélgézők
Gyártása 24 óra alatt.
Gilette-kések
kőszőrítése.
Eredeti Zeiss-
szemüvegek
lerakata.
Mayerhof A.
optikussal.

TO VOTTE KOCSIKENŐCS

legjobb minőségekben, saját legrégibb nagy-
üzemű gyárából. Kérjen versenytajánlatot.

Lőnyi, olaj- és kenőcsgyára Novi-Vrbas.

WEITZENFELD és TSA SUBOTICA

TELEFON 190.
Iroda: Városi bérapalota. Kötélgyár: Sentai-put.
Alapitva 1902. Táviratcim: Kenderipar.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS

Ajánl: Lópokrócokat, tüzoitő és kerti tömítőket, ujlisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket juttából és lenből, mindenemű házivásznat. **Zsineg, kötél és hevederek.** 712

F eladó 30 év óta fenn-
álló nagyforgalmu **vegyeskereskedés**
leltárral, engedélyekkel, valamint három-
szobás urilakással együtt. Az átvételhez
50.000 dinár szükséges. Érdeklődni lehet
özv. Répics Istvánné Sombor, Szivaci-ut 15. 3913

Vezető állást keresek
30 éves nőtlen vagyok, kereske-
delmileg képzett, beszélek szerb-
horvátul, magyarul és németül.
Bor-, gabona-, termény- és gyar-
matáruszkámban jártas vagyok.
Szives megkereséseket „Szorga-
lom” jellegre a kiadóba kérek. 3907

Schweici
MALOMSELYEM
eredeti Dufour & Co.
ALKALMI VÉTEL!
Ameddig a készlet tart:
I-a No. 5. méterenkint 700 korona.
6. " " 760 " "
7. " " 800 " "
8. " " 860 " "
9. " " 940 " "
R. i A. Gorjan mérnökök Zagreb
Boškovičeva ulica 2. 3802

Wiesel Zsigmond Subotica 3782
Sokolska ulica (Fogel ház,
gabona- és terménykereskedő
Ajánl:
mindennemű őrleményt, tengerit
a legolcsóbb napi áron.
Eladás nagyban és kicsinyben.

Csehországi textilárúk
gyári lerakata és képviselete
KLEIN IGNÁZ SENTA
Kralj Petar trg. (Heizler-főle gyógyszerár mellett)
**Finom férfi- és női-szövetek, vász-
nak, schiffonok, damastok, raye-
köper, warnsdorfi zeugok**
állandó nagy raktára.
Legelőnyösebb beszerzési forrás kereske-
dők és szabóiparosok részére, a legolcsóbb
napi áron. 3539

**Zsineg, zsák, kötél,
kender és len áruít**
csak
BECK és TÁRSÁNÁL
szerezze be: Trumbičeva ul.
Telef.: 412. Sürgőnycim: Beckdrug.

Bélaercvkai hegyibor és pálinka nagybani eladása
U. m. Siller, Ezerjő, Traminer, Zirfandli,
stb. Pálinkák: 24—50%-ig saját földéimből,
melyek a legolcsóbb napi árban, **vörösbör**
azonban 50 literen felül 16 koronáért kap-
hatók. Használt borszivattyut és hordókat
50—800 literig veszek.
FOKTER GYÖRGY SUBOTICA
Zrinjski trg 2.
3723

Eladó ház Horgoson
az állomáshoz közel a község legforgal-
masabb utcájában melyben 50 év óta
fennálló jömenetelű vegyeskereskedés van
italméréssel. Nagy kert. Érdeklődni lehet.
ÁDÁM JENŐNÉL, HORGOS
Subotički kr, sreski sud kao gruntovna vlast.
1166/922. grunt, broj.

Izvadak iz dražbene objave.
U ovih dr. Josipa Brenner odv. i Subotičke Šte-
dionice i Pučke Banke ovrhoditelji protiv Stevana
Kovačević radi nemirenja K 501, 50 i K 1200 i prip.
odredjenj iz dražba sledećih nekretnina porezne op-
štine subotičke u grunt ul. br. 4969, grada Subotice na
1/2 polovicu dela nekretnine Stevana Kovačević upisane
A II—2, rbr, kat cest, br. 1496, kuća i dvorište krug
II. 697, br. 79, hvati i kat, cest, br. 1496/2, bašta sam
onde 113, hvati.
Isključna je cena za jedno Din. 4492 Dosmrtnog
uzivanja uknjiženog pod C 41, na korist Marko Ko-
vačević pridružuje se (zakon § 163. 1881. LX.)
Dražba će se držati dana 6. jula 1922. god. u 9
sati u zgradi ovog suda, sobi broj 22, zgrada sa ne
prodaju ispod polovice a zemlje ispod dve trećine
isključne cene.
Nudiotici imaju poloziti u gotovom novcu ili u pri-
znatim vrednosnim papirama 5%, isključne cene, a ako
ponude više od isključne cene i isti postatku viska.
Subotica 13. marta 1922.
Berke s. r.
sreski sudija.

Gazdák figyelem!
Valódi amerikai Manilla
kéveköttöző, valamint hazai
pótmanilla megérkezett.
Legolcsóbb árban kapható
AVRAM SCHIFF
zsák, ponyva- és zsinegkereskedőnél
Novisad, Futaki ul. 26. Telefon 403.
3579

F & S golyócsapágyak
M. Á. V. cséplőszekrényekhez, autómobilok, elektromotorok,
transzmissziók, malomgépek és iparüzemek részére. Jótállás
minden csapágyért.
F & S „Torpedo” kerékpárágak
Fichtel & Sachs Schweinfurth
Préciziós Golyócsapágy-Művek gyárából. — Egyedelárusítás
és nagy raktár Jugoszlávia területére:
Stolz Henrik Fiai Novi Sad
Temerini u. 3. — Telefon 158. 3839

